

בעזהשוי"ת
שיעור בספה"ק
תורת המגיד

פרשת מקץ

מפי הגה"ח
רבי אברהם מרדכי אלתר שליט"א

'ועל פיך ישק כל עמי' - עבודת האדם להיות משפיע ולא מקבל
ושויכות מדת היסוד לספירת החכמה

לקבלת הגליון בדוא"ל ולכל שאלה /
הערה על השיעורים ולענייני הפצה
ו/או לשאלות נוספות אל מו' הגה"ח
רא"מ אלתר שליט"א בחסידות ודרכי
העבודה

ניתן לשלוח לכתובת המערכת
de422144@gmail.com

או בפקס - 077-3181588

~*~

חדש! ניתן לשמוע את השיעורים
השבועיים גם בקו דברי אמת ואמונה
בשלוחה 3

ארץ ישראל - *5265 (או -02-
5011430)

ארה"ב - 9186-329-518

אירופה - 84-9004-3303-44

בשלוחה ייעודית זו מופיעים גם שאר
שיעורי הרב שליט"א בספרי פרי הארץ,
תומר דבורה, שער היחוד והאמונה,
ושיעורים נוספים למועדים ונושאים
שונים

~*~

עימוד ועיצוב:
"ואנדהו"

05331.05646

זכות הפצת תורה ויראה

לזכות ידידנו איש טוב ומטיב
הרה"ח אברהם מנחם דודק שיחי'
לרגל נישואי בתו עם החתן כמר
פנחס מנחם רייס שיחי'
בן הרה"ח אברהם זאב שיחי'

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין
ויזכו לראות מכל יוצ"ח רוב נחת דקדושה

-שמחת הנישואין אי"ה ביום ב' הבעל"ט פר'
ויגש באולמי גומניק-

תוכן הענינים

האדם צריך להיות מקבל מוח' בלבד	ג
האדם צריך להיות משפיע ולא מקבל	ד
המשפיע צריך להיזהר לא להיהפך למקבל, והמקבל להיהפך למשפיע	ה
בכל בחי' משפיע יש גם בחי' מקבל ונצרך לבחור בבחי' המשפיע	ו
שיוכות מדת היסוד לספירת החכמה	ז
ג' בחינות במדת יסוד	ח
סוד פתיחת שערי חכמה ותיקון מדת היסוד שנפעל בשנת ת"ד	ט
צידוף אי"ק בכ"ד	י
אי"ק בכתר בכ"ד בחכמה וגל"ש בבינה	יא
מי שדבוק בחכמה אינו דבוק בשום תאווה	יב
יוסף מעלמא דאתכסיא 'צפנת פענח' ופרעה גילוי	יג
ענין י"ב וי"ג ושיוכותם זה לזה	יד
ענין חתימות זקן דיוסף	טז

השיעורים נמסרים מידי מוצאי שבת לתלמידי ישיבה גדולה 'פני מנחם'
בספה"ק תורת המגיד למגיד ממעזריטש זיע"א על הפרשה הבאה של
אותו שבוע.

מערכת 'דבר אמת' שוקדת מיד על תימלול כתיבת ועריכת השיעור,
הדפסתו והפצתו לקראת שבת.

בשל המהירות הנדרשת ייתכן ולא היה סיפק לערוך להגיה ולבקר את
הדברים כל צרכם בדקדוקי לשון כדאוי לעניינים עמוקים שבאלה,
ושגאות מי יבין

~*~

טעמו ודאו כי טוב ה'

הצטרפו גם אתם למבקשי ה' בלימוד השבועי בספה"ק אשר הפליגו
הקדמונים במעלתו וכוח השפעתו לטעת אמונה ויראה. השיעורים
נשלחים ומתפרסמים מידי שבוע גם במערכות התורניות קול הלשון /
בינינו ועוד

~*~

קריאה של חיבה למתנדבים בעם ליקח חבל ושוותפות בהוצאות
השבועיות הנכבדות
-ניתן לקחת שבוע מסויים לדגל שמחה או יא"צ וכיו"ב-

בברכה

מערכת דבר אמת

שיעור בתורת המגיד - פרשת מקץ

'זעל פֿיך ישק כל עמי' - עבודת האדם להיות משפיע ולא מקבל וש״יכות מדת היסוד לספירת החכמה

אלא יותר מכך, כי כאשר האדם מקבל הנאה מדבר גשמי, אזי לא רק הדבר גשמי כשלעצמו שולט עליו אלא הסטרא אחרא מושלת ושולטת עליו בזה, הוא נתון תחת ממשלת הסטרא אחרא. כשם שמוכן לכל שההנאה איננה מהדבר הגשמי הפיזי והממשי אלא מהטעם וההנאה שבו, האמת היא שגם הטעם וההנאה שבו אינם הדבר עצמו אלא ממשלת הסטרא אחרא שבזה שממנה נשפע קנאה תאוה וכבוד וכו', ובכל הנאה שהאדם נהנה מהבלי העולם הרי הוא מתנתק ממשלת הרבש"ע, מחליש כביכול את ממשלת ה', ומחזק את ממשלת הסט"א, וכמבואר בזוהר הק' (מ"א קפט:) שכל המסלסל בשערו, שעושה פעולה כדי להתייפות, הרי הוא יונק מהסטרא אחרא ונותן לה ממשלה עליו.

ובאשר האדם נהפך להיות מקבל מהסט"א, הרי הוא נמצא תחת ממשלתם, הוא שבוי אצלם, מאחר שהם הנותנים והמשפיעים שלו, ואזי הם הבעלים עליו, וזהו עומק דברי חז"ל (שם קט:) היום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך עד שאומר לו עבוד עבודה זרה, כי מאחר שנפל תחת ממשלתם ביכולתם להתגרות בו יותר. יש מקומות שמזהירים את בני האדם שלא להתקרב לשם, לא להיכנס

האדם צריך להיות מקבל מה' בלבד וירכב אותו במרכבת המשנה (מא, מג). הנח כל אדם צריך לראות שלא יהיה בחי' נוקבא לשום דבר, בכל דבר ישנו בחי' דבר ובחי' נוקבא, משפיע ומקבל, וכמ"ש במ"א (שיעור מורם המגיד וילא), ולדוגמא ברב ותלמיד הרב הוא משפיע ובחי' דבר והתלמיד הוא מקבל ובחי' נוקבא, והעבודה היא לא להיות מקבל ובחי' נוקבא משום דבר רק מה'.

דהיינו שלא יהיה להוט אחר תאוות, ולא יהיה מקבל תענוג מהם, שאז הוא בבחי' נוקבא להתאוות, רק יהיה בבחי' נוקבא להשם יתברך. כל אדם מוכרח להיות ניזון מדבר מה, והוא ניזון מהדבר שהוא להוט אחריו, אדם חי מהדבר שהוא מתענג ומקבל ממנו. ואם אדם הלהוט אחר אוכל שתיה חדשות ושאר ענייני עולם הזה, הבלי עולם הזה הם אלו המשפיעים עליו והוא מקבל מהם. ולכן צריך האדם לא להיות להוט אחר תאוות ולא להיות מקבל מהם, אלא להיות רק מקבל מהרבש"ע, לדעת שהקב"ה הוא זה שנותן את האוכל והכבוד ושאר הדברים.

הפחד מלהיות מקבל מתאוות גשמיות אין זה רק כפי הנראה בעינינו הגשמיות,

ימים ואית ימימה, 'ימים' הם בחי' זכר, 'ימימה' הם בחינת נקבה - שמקבלים מהם, וזה בבחינת נפש וכן בעולם ושנה הוא הזמן, למשל ששת ימי בראשית הם בחינת זכר, שבהם ברא הקדוש ברוך הוא כל הנמצאים, וכל שאר הימים הם בחי' נוקבא שמקבל מהם, למשל כל יום א' מיום א' של ימי בראשית, וכן יום ב' מיום ב' דבראשית, וכן בכל מועדות, למשל חג הפסח של עכשיו הוא בחי' נוקבא אצל חג הפסח הראשון שהיה בו יציאת מצרים, שהוא בחינת זכר אצל כולם, וכן בכל המועדים, וזהו שאומרים בכל המועדים זכר ליציאת מצרים, לפי שכל מועד הוא נוקבא למועד של יציאת מצרים ובו נתגלתה עכשיו אותה ההארה שנתגלתה אותו הפעם, עכ"ל. ועד"ז הוא המבואר בספה"ק שנצרך לקחת מהימים טובים הארה לכל השנה.

והאמת שאצל האדם כל רגע ורגע משפיע על הרגעים שלאחריו ומושפע מהרגעים הקודמים אליו, וכל רגע שמנוצל כדבעי הרי הוא בחי' זכר לרגעים שלאחריו שמקבלים סיוע ממנו, וי"ל שזהו הבקשה 'זהסר שטן מלפנינו ומאחרינו', שהשטן משטין להפוך כל רגע ורגע שיהיה בבחי' מקבל ואנוכי, ומשפיע על הרגעים הבאים גם להיות כן, ואילו כל רגע ורגע שמחובר לרבש"ע הרי הוא בבחי' זכר ומשפיע, שהרי הוא משפיע על כל הרגעים שלאחריו להיות גם הם מרוממים, וכן על זה הדרך לעולם.

שם, כי עצם הכניסה לשם מסוכנת, זהו הזהירות הנצרכת בכל פעם ופעם שלא ליהנות ממטעמי עולם הזה.

האדם צריך להיות משפיע ולא מקבל

ובאן מבואר בדברי רבינו שהאדם צריך להיות בבחי' מקבל ונוקבא מהשם יתברך, ובמ"א (מורת המגיד עקב) כ' רבינו 'ולדבקה בו' (דברים יב, כג), הדבק במדותיו, רצונו לומר מה הקדוש ברוך הוא משפיע אף אתה תהיה משפיע, איש זכר, ונראה שאין סתירה בין הדברים, כי כאשר האדם אכן מקבל רק מה, ממילא אינו לוקח את כל הדברים שמקבל עבור עצמו אלא בשביל עבודת ה' ובשביל להשפיע הלאה. ועל דרך המבואר בדברי רבינו (סע) שלהיות בחי' משפיע היינו לקבל את כל הדברים בצורת משפיע, וכלשונו 'דהיינו שלא על מנת לקבל פרס דהיינו כבוד או כיוצא בזה, כי אם עובד על מנת לקבל פרס הוא כמו נקבה שמקבלת, וזהו כל העולם ניזון בשביל חנינא בני (נרות י"ג) - שהוא משפיע ואינו מקבל, עכ"ל. רבי חנינא היה שביל וצינור בלבד להעביר הלאה את כל הדברים שקיבל.

ובן בזמן יש בחי' משפיע ומקבל, ונצרך להישמר שהזמן יהיה בבחי' משפיע ולא בבחי' מקבל, ובהקדים מה שכתב רבינו (מורת המגיד עב), וז"ל: 'ושמרת את החוקה הזאת למועדה מימים ימימה (שמות יג, י)', פי' אית

ה'ועל פוך ישק כל עמי' - עבודת האדם להיות משפיע ולא מקבל

פשוטה גם נצרך להיזהר ממנה, בחור הלמוד עם בחור אחר החלש ממנו אם הוא מסתובב עם הרגשה של עליונות ש"אני" לומד עם בחורים חלשים הוא מקבל, ולפעמים הוא מקבל מכך יותר הרבה ממה שהוא נותן... וגם המשפיע הגדול ביותר צריך להיזהר לא להתהפך להיות מקבל מהרגשת חשיבות ועליונות בכך שהוא על הבמה וכו'.

והרי כל עלול הוא עילה בערך העלול שתחתיו, נמצא שכל אחד גם אם הוא מקבל ביחס לאלו שמתחתיו הוא משפיע, כל אדם משפיע לבני הבית לבניו לחבריו וכו', ובכל זה צריך להיזהר לא להיפך ממשפיע למקבל.

ומאידך, ישנה קבלה שהיא השפעה, וע"ד המבואר בגמרא (קידושין א) שאדם חשוב המקבל מתנה זהו נתינה, ובקבלתו נחשב כנותן פרוטה לנותן, ומכך ניתן ללמוד שגם בקבלה יכול האדם להפוך את עצמו לנותן ומשפיע. והנה לאדם חשוב ישנם הגבלות הלכתיות, כמבואר בפוסקים שנצרך שבדרך כלל לא יקח מתנות, אין זה בניקל להפוך את הקבלה לנתינה.

ובכל קבלה שמקבל האדם יכול להפוך זאת למשפיע, אבי הר"ר יהודה אריה אלטר זצ"ל כותב בספרו (ארי נמשמרים עקב), על הכתוב (דברים טו) 'ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם', שיש האוכל בבחי' משפיע ויש האוכל בבחי' מקבל, אדם הרעב ומרגיש שמוכרח לאכול כדי לא למות אזי המאכל

המשפיע צריך להיזהר לא להיפך למקבל, והמקבל להיפך למשפיע

בעבודה המעשית יש בעבודה להיות משפיע ולא מקבל הרבה מדרגות ועומקים, כל אחד ואחד בכל מצב ומצב ביכולתו להיות משפיע וביכולתו להיות מקבל, המשפיע הכי גדול צריך להיזהר לא להתהפך להיות מקבל, והמקבל הכי גדול צריך לראות להיות בזה גופא משפיע. ישנה השפעה שהיא קבלה, ולדוגמא כאשר אדם משקיע בחברה, בחברים, ניתן לעשות זאת בשביל לקבל, אני משקיע בחברה ומתייחס יפה לזולת בשביל שמחר החברה ישקיעו בי ויתייחסו אלי יפה. אולם נצרך לעשות זאת בשביל להשפיע, בשביל החברים, לומר לחבר בוקר טוב בשביל להיטיב עמו ולא בשביל תשלום גומלין, גם בנתינה והשפעה גופא צריך להיזהר להיות משפיע אמתי ולא מקבל.

וגם כאשר האדם נתן והיה בבחי' משפיע צריך להיזהר שלא יתהפך לאחר מכן למקבל מהשפעה זו, את הכתוב 'לא תהיה לו כנושה' (שמות כג כד) מתרגם אונקלוס 'לא תהי ליה כרשיא', כלומר שהמלוה לא יתהפך להיות ראש ללוה, בנתינת ההלוואה המלוה משפיע ללוה, אבל אם הוא נושה בו ועובר על יד הלוה כדי להזכיר לו שהוא זה שהלוה לו והשפיע עליו, ברגע זה נהפך המלוה ממשפיע למקבל, הוא מקבל את הרגשה זו גופא שהוא הוא המשפיע.

והזהירות מהרגשה זו אינה מוכרחת רק בין מלוה ללוה, אלא בכל נתינה

התניא מבאר שבכל משפיע חייב להיות בחי' מקבל ובכל מקבל חייב להיות בחי' משפיע, כי אם לא היה למשפיע חלקי מקבל לא היה באפשרותו להתחבר למקבל, כי הוא לא היה מבין מהו עולמו של המקבל, וכן להיפך, ונמצא שבכל דבר ודבר ישנו בחי' מקבל ובחי' משפיע, והאדם צריך לבחור האם להשתמש בחלק המשפיע או בחלק המקבל, והיא בחירה דקה מאד.

*

שייכות מדת היסוד לספירת החכמה

ואיתא (צ"ר ג, ג) **יוסף מרליה** נתנו לו, **פיו** **שלא נשיק לעבירה** **ועל פיו ישיק כל עמי** **ובו**, שבשכר שנזהר שלא לחטוא בפיו זכה לקבל שליטה על כל מצרים שעל פיו ישקו כולם, ובפשטות היינו שבשכר שנשמר להיות נקי ברוחניות לכך זכה להיות משפיע, ומבאר רבינו ענין זה ע"פ פנימיות, דהיינו שמחמת **שלא היה נוקבה להתאווה לכך זכה למדרגת חכמה ונעשה כבוד, כמו שכתוב** (רמב"ד דנ"א ה, ב) **'ניתנה בכורתו ליוסף'**, ובכבוד **נקרא חכמה** (זו"ג רסג ב), והיינו שיוסף הצדיק זכה לספירת החכמה, והיינו שכאשר מדת היסוד כראוי זוכה למדרגת החכמה.

וצ"ב השייכות מדת יוסף הצדיק מדת היסוד למדרגת החכמה, דלכאורה מדת יסוד היא המקשרת בין כל המדות העומדת כמעט בסוף הספירות ואילו מדרגת החכמה היא המדרגה הראשונה, 'ראשית חכמה', ומה

נהפך להיות המשפיע והאדם המקבל, וכמו"כ כל האוכל את המאכל שלא כראוי הרי הוא מושפע מהמאכל, והוא בבחי' 'במסכנות תאכל בה לחם', כי כמה מסכן האדם שחתיכת לחם היא בחי' המשפיע שלו, אולם אדם האוכל לשם שמים ובכוונות נעלות, כדי לחזק את עצמו בשביל שיוכל לעבוד את ה' כראוי, ושאר כוונות עליונות כל אחד לפי דרגתו, אזי הוא משפיע על הלחם, הוא מעלה את המאכל הדומם והצומח והחי למדרגת אדם, וזהו 'אשר לא במסכנות תאכל בה לחם'. ואומר הכתוב 'ארץ אשר לא במסכנות תאכל בה לחם' שארץ ישראל מסוגלת לאכילה מרוממת ועילאית, לרומם את המאכל ולא להיגרר אחריו. עכ"ד.

נמצא, שגם בקבלת המאכל, ובשאר דברים שמקבלים, יכול האדם לשמור על עצמו להיות נותן, גם אן הוא במדרגת מקבל הכי נמוכה, כשאין לו מעצמו מאומה והוא בעירום וחוסר כל, אם הוא מכין בכל קבלותיו שמקבל זאת מה' בשביל לעבדו, ושאר כוונות לשם שמים, מחשבה דקה זו הופכתו ממקבל למשפיע.

בכל בחי' משפיע יש גם בחי' מקבל ונצרך לבחור בבחי' המשפיע

וישנם מדרגות על גבי מדרגות בעבודה זו של להיות מקבל ולא משפיע, דק עד אין דק, שהרי בכל דבר בבריאה מוכרח להיות גם משפיע וגם מקבל, בלעדי חיבור משפיע ומקבל אין קיום למאומה, והבעל

יחד, הלא הם ב' הפכים, והרכבתם אש ומים יחד פועלת אסונות גדולים כי בתוך יסוד המים יש יסוד האש, שהוא גז מימן, וכאשר נבדל מהמים הוא מסוכן מאד, ולכן אין לכבות שריפה גדולה במים, התשובה לכך שספירת החכמה היא זאת המרכיבה את האש והמים בכל נברא, ובכוח ספירת החכמה לחבר ב' הפכים יחד.

ומאחר וכן, נמצא שספירת החכמה היא עומק מדת היסוד שתפקידה לקשר ולחבר בין הכל, האפשרות של יוסף הצדיק לקשר בין כל השבטים הוא רק על ידי ספירת החכמה המקשרת את הכל, לכן יוסף הצדיק זכה לספירת החכמה.

ג' בחינות במדת יסוד

ובתב רבינו שמחמת שלא היה נוקבה להתאווה לכך זכה למדרגת חכמה ונעשה בכור, ואינו מבואר למה דוקא ע"י עמידתו בניסיון זכה לכך, ונראה לומר ע"פ המבואר בדברי האר"י הקדוש שסגולת מדת היסוד דסליק לעילא ונחית לתתא, שמדת היסוד עולה על למעלה מעלה ויורדת על למטה מטה, והיינו שבמדת יסוד יש ג' בחינות, א' כפי שהיא מדה בין שאר המדות, ב' כפי שנחתת לתתא, חצי התחתון של מדת היסוד, שבזה היא נמוכה יותר מכל המדות, ג' כפי שסלקת לעילא, ובזה היא נעלית יותר מכל המדות.

ובן אנו מוצאים אצל יוסף הצדיק שיש בו ג' בחינות אלו, א' בעת לידתו היה במדרגת

שייכות ביניהם. והוא סוגיא עמוקה, ונבאר בזה מעט מזעיר.

חנה בשפת הקבלה יש שפת הערכים, לכל תיבה ולכל בחינה יש שייכות לאחד מעשר הספירות, אין תיבה שאין לה שייכות לאחד מהם, [ובספר קהלת יעקב האריך לבאר הרבה ערכים], והנה ידוע שקודש שייכת לספירת החכמה, 'הנרות הללו קודש הם' הכוונה הפנימית שבזה היא שיש לנרות שייכות לספירת החכמה, ובזה הקדוש בדרך כלל מכונה ספירת החכמה בשם קודש, ואילו תיבת קדוש מתייחס בדרך כלל למדת היסוד, וא"כ נמצינו למדים שיש שייכות בין מדת היסוד לספירת החכמה, שהרי קדוש וקודש שייכים זה לזה.

ועומק השייכות ביניהם, מבואר בדברי רבינו במ"א (מורם המגיד חגיגה), וז"ל: 'ידוע שכל התהוות שבעולם הכל נעשה על ידי חכמה, כמו שכתוב (שם קד, נד) 'כולם בחכמה עשית', ועינינו רואות שהחכמה מקשרת יחד ומתווכת שלום אפי' בין ב' דברים הפכיים, כמו היסודות, שאילו לא היתה החכמה שביניהם לא היו יכולים אש ומים לדור יחד, ואף על פי כן אנו רואים שהם מורכבים יחד, והכל מפני שהחכמה ביניהם, וכל אחד רואה האין שבחכמה, על כן אינו מתגבר על חברו, כי הוא ראה שהאין היא חיותו, עכ"ל.

חרי כל נברא מורכב מד' יסודות אש מים רוח עפר, ואיך האש והמים מורכבים

היציאה ממצרים על ידו, מה ראה ארנו של יוסף ראה, ובכל עת ההליכה במדבר ארנו של יוסף היה באמצע כלל ישראל סמוך למשכן, כי רק על ידי מדת יוסף הצדיק מתכללים כלל ישראל יחד.

ודייקא על ידי שמדתו של יוסף הצדיק ירדה עד המקום הנמוך ביותר בתכלית השפלות, וזה לתקן לקבל את חצי העליון של מדת היסוד, כי עומק תחת ועומק רום תלויים זה בזה, ועומק תחת הוא המביא את עומק רום, ולכן דייקא מכך שפיו לא נשיק לעבירה זכה ל'על פיו ישק כל עמי'.

והוא עומק דברי השפת אמת (ושם תל"ז) ש'נראה כי טעם ויבא יוסף כו' דבתם רעה היא סיבה. שלכן נצרך יוסף להיות נמכר למצרים, כי היו ח"ו נדחין השבטים אם היה יוסף אצל אביהם והיה מעלה דבתם רעה, וביאור הענין כי הצדיק מעלה לפני הבורא יתברך את מעשים טובים של בני ישראל, אבל עדיין יוסף לא היה בשלימות עד אחר הנסיון, ואז נקרא יוסף הצדיק ומעלה רק מעשיהם הטובים, ולכן אח"כ היו כולם ביחד אצל אביהם, אבל מקודם שהיה מעלה דבתם רעה ה' מוכרח לירד למצרים. ומה שנתכנה החטא אל השבטים כי אם היו כולם מתוקנים כראוי ולא ה' חשש במה שיעלה כל מעשיהם לאביו לא ה' נצרך לירד למצרים. נמצא שהם היו סיבה לירידתו למצרים, עכ"ל.

בלומר, ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם אין הכוונה שיוסף הצדיק

שאר השבטים, ב' לאחר מכן נחית לתתא, ומלימוד מירידתו ניתן לינק הרבה חיזוק, [ואף שאין לנו שום השגה ביוסף ובשבטים, ובמכירת יוסף, אעפ"כ אפילו מהכתוב בפשוטן של דברים ניתן ללמוד דברים נשגבים מאד לעבודת ה'] בתחילה מכרוהו כל אחיו לעבד, ואזי הוא מתגלגל בין מדינים סוחרים עד שבא להיות עבד בבית פוטיפר והנסיכון שם, עד שחבשוהו בבור בית האסורים במצרים, שהוא המקום הנמוך ביותר עלי אדמות, במצרים שהיא ערות הארץ בה גופא בבור בית האסורים אשר שם בתחתית המדרגה, באופן שעל פי דרך הטבע לא היה כלל אפשרות לצאת משם לעולם, ובעת היותו בבית האסורים במשך י"ב שנה שלמים בכל יום ויום באה אשת פוטיפר לנסותו ומבואר במדרש שהניחה מתכת מתחת לראשו שלא יוכל להוריד את ראשו, והאפשרות היחידה שהיה לו להינצל הימנה היה רק לעצום עיניו. נמצא שמדתו של יוסף הצדיק ירדה עד המקום הנמוך ביותר בתכלית השפלות, עומק תחת.

והבחי' הג' של מדת היסוד, חצי העליון של מדת היסוד הנעלה יותר מכל השבטים, בחי' 'קדקוד נזיר אחיו', הוא מה שזכה יוסף הצדיק לספירת החכמה ונעשה בכור שעי"ז מקשר הכל וכו"ל, ואזי יוסף הוא השליט על הארץ הוא המשביר לכל עם הארץ' (נאשית מז ו'), ואזי כל אחיו מתקשרים על ידו, 'תסובינה אלומתיכם ותשתחוין לאלומתי' (שם לו ו'), וכל כח

היו בטוחים שיבוא המשיח בשנה זו, [והיו נקראים בשם "תרניקעס"], ובשנה ההיא עלה אחד מהרבנים על הבימה ונשבע שהמשיח לא יבוא בשנה זו מחמת פחדו מהמשרב הגדול שיהיה אם משיח לא יבוא בשנה ההיא, ואחד מן הגדולים בשנה זו הלך לישון עם בגדיו כל לילה מחמת שהמשיח הולך לבוא, וכשחלפה השנה ולא בא לא היה יכול לעמוד בזה ונחלה ונסתלק לבית עולמו בשנת תר"א.

והחידושי הרי"ם (פר' נח) חידש באופן נפלא ביאור דברי זוהר הנ"ל שיתפתחון תרעא דחכמתא, שבשנת שש מאות לחיי נח יפתחון תרעא דחכמתא, נבקעו כל מעיינות תהום רבה, כי האלף הששי הזה שאנו נמצאים בו עיקרו לתקן מדת היסוד [מדה השישית], היינו אות ברית קודש הנקרא יסוד עולם, ועל ידי זה יבוא הגאולה, ופתיחת מעיינות החכמה היא להיות נזרח אור גם בתוך החושך, כמו שכתוב (נצח לאשואה נחפלת מעריב) 'מעריב ערבים בחכמה פותח שערים', כדי שיהיה אור בתוך החושך נצרך לכך פתיחת שער מיוחד מהחכמה, ובדרך כלל כ' בזוהר שאין מחזירים בתשובה על חטאים קשים אבל עתה שנפתחו תרעין דחכמה יכולים לשוב גם על זה, והגם שאינו תשובה כי זה חטא כזה חמור, לזה נפתחו שערי חכמה שיוכל להגיע תשובה גם לזה מקום, עכ"ד.

ובפשטות אינו מובן למה נצרך פתיחה מספירת החכמה דייקא לתיקון מדת היסוד, אולם ע"פ הנ"ל הדבר מובן

חיפש לומר על רעתם, אלא מאחר שתפקידו של הצדיק להביא ולהעלות את כל בחי' עבודת השבטים לבחי' יעקב ואזי להוריד מבחי' יעקב שפע חדש אליהם, על דרך מה שכל התפלות צריכים לעבור דרך בחי' ציון וירושלים, ממילא בתחילה נפעל ע"י יוסף הבאת דיבתם ליעקב אבינו. וזהו ג"כ הטעם שבפגם במדת יסוד לא חמאין אפי שכינתא, כי היא המביאה ומעלה את התורה והתפלה ושאר עבודות.

ובלעדי מדת היסוד זו חסר בקבלה מספירת החכמה וחסר בראיה הרוחנית כמו שנתבאר לעיל (שיעור תורת המגיד יצ"ט), ואנו מוצאים שאכן אחר מכירת יוסף נפרדו השבטים זה מזה, זה עסוק בשקו וזהו עסוק בתעניתו ויהודה עסוק בלישא אשה, כי לולא מדת יוסף הצדיק אין שייכות לספירת החכמה המחברת ומקשרת הכל. [והאמת שפיזור זה גם כן חלק מהתיקון לבוא לשלימות, ואכ"מ].

סוד פתיחת שערי חכמה ותיקון מדת היסוד שנפעל בשנת ת"ד

בשנת ת"ר היה מהומה גדולה, חשבו שהמשיח הולך לבוא מחמת דברי הזוה"ק (ס"א קי.) עה"כ (נאשאים י' א') 'בשנת שש מאות שנה לחיי נח וגו' נבקעו כל מעיינות תהום רבה וארובות השמים נפתחו, ד'בשית מאה שנין לשתיאתא יתפתחון תרעי דחכמתא', אחד סיפר לי ששמע מזקנו שהיו משמרות בלילות שהמתינו לביאת המשיח, והרבה אנשים מכרו נכסיהם במחיר אפסי כי

הראשונה מהמאות, ואזי יש שייכות בין 1 ל-10 ו-100, בין 2 ל-20 ו-200, והוא אי"ק בכ"ר גל"ש דמ"ת, ולאחר מכן מוסיפים את אותיות מנצפ"ך והם משלימים את המאות, הנ"ך וס"ם זע"ן חפ"ף טצ"ץ.

ובל צירוף מהם היא כנגד אחד מהספירות, אי"ק כנגד ספירת הכתר בכ"ר כנגד ספירת החכמה גל"ש כנגד ספירת הבינה וכו', ואף שיש רק ט' צירופים כאלו, ספירת המלכות משתייכת לספירת הכתר בסוד 'כתר מלכות', כי אחר שבאים לספירת הכתר חוזרים שוב לספירת המלכות של העולם הנעלה יותר, ומספירת המלכות באים לספירת המלכות של העולם הנמוך יותר, ונמצא שמטצ"ץ באים שוב לאי"ק, וכך בכל עולם ועולם. ובבני יששכר (דקן פקודין מ"ע 6 חלק המעשה אות לה) מוסיף בזה, ש'באלפ"א ביתא דאי"ק בכ"ר תכלית המספר טצ"ץ הוא אלף חסר חד, ובחזרת הגלגל לאֶלֶף יושלם אֶלֶף, עכ"ל. אי"ק במספר 111 ובכר במספר 222 וכו' וטצ"ץ מספרו 999, והסמוך אליו הוא 1000 שהוא תיבת אלף, אזי חוזרים לאי"ק. ויש להוסיף על דבריו, שאי"ק גופא ובגימטריא תיבת 'אלף', ומטצ"ץ באים שוב לאי"ק.

**אי"ק בכתר בכ"ר בחכמה וגל"ש
בבינה**

ועתה מבאר רבינו בפרטיות סוד ג' צירופים מהנ"ל, צירוף אי"ק וצירוף בכ"ר וצירוף גל"ש:

היטב, כי ענין היסוד המקשר הוא ענין אחד עם ספירת החכמה המאחדת הכל, ובשנת ת"ר נפתח פתח מספירת החכמה, היינו, שמדת היסוד תשתייך לספירת החכמה גם מלמעלה למטה, לפני שנת ת"ר השייכות ביניהם היתה רק מלמטה למעלה, ע"י עבודת האדם במדת היסוד, אולם בשנת ת"ר נתחדש מספירת החכמה מאירה גם למטה במקום החושך, הקב"ה בא גם למקום החושך. כאשר מבינים את עומק הדברים כל אימרת החידושי הרי"ם מקבלת משמעות עמוקה ויסודית יותר.

ומבחינה מסוימת חידוש החידושי הרי"ם נעלה יותר מבשורת הגאולה, כי אילו היתה הגאולה לולא חידוש זה, היו אנשים שלא היו זוכים לגאולה, ועל ידי חידושו נפתח שער חדש מספירת החכמה, ונעשה גאולת הנפש באופן נעלה ועצום ביותר, וכשיבוא הגאולה נראה את כל הנשמות שנפדו מיד עושקיהם וזכו לתיקון ע"י הגילוי ופתיחת השער של שנת ת"ר.

צירוף אי"ק בכ"ר

ועל כן מחמת שתיבת בכור היא בחינת חכמה, לכן תיבת 'בכר' הם אותיות שניות ביחידות ובעשירות וכמאות. ישנם הרבה אופני צירופי אותיות כמבואר בספר יצירה, ידוע צירוף א"ת ב"ש, ובגמ' מבואר גם צירוף א"ל ב"ם ועוד, ואחד מאופני הצירופים הוא אי"ק בכ"ר וכו', והוא שמצרפים האות הראשונה מהיחידות עם האות הראשונה מהעשירות עם האות

י' זעל פֿיך ישק כל עמי' - עבודת האדם להיות משפיע ולא מקבל

מי שדבוק בחכמה אינו דבוק
בשום תאוה

פירוש, בפרטיות יותר הטעם שמי שהוא דבוק בחכמה ממילא אינו דבוק בשום תאוה, הוא מפני שהתאוה אינה אלא במי שהוא דבוק בזמן, דהיינו שלפעמים בזמן מה חסר ממנו הדבר שמתאוה אליו, ובזמן מה ממלאים לו כל תאוותיו, כל התאוות נובעים מחסר שנשלם, מרצון לדבר מסוים החסר זמן מה שהגיע לבסוף, לכן אין לאדם תאוה לנשימה כי יש לו זאת בכל עת, תאוה שייכת רק בדבר הבא לפרקים, ולכן כל הבלי העולם מכונים בספה"ק הבלי הזמן, שלכאור' מה אשם בחי' הזמן שמייחסים את הבלי העולם אליו, אלא שכל הרדיפה אחר התאוות והבלי העולם הינם רק מחמת בחי' הזמן, מחמת שאינם נמצאים כל הזמן ולפעמים נמצאים ולפעמים אינם נמצאים.

אבל מי שהוא דבוק בחכמה והוא בטל ודבוק ברבש"ע שהוא למעלה מן הזמן, ושם החסרון והמילוי הוא בפעם אחת בלתי נפרד, וד"ל. וכן כתב רבינו לעיל (מורה המגיד ז"ל, ונתפאר שיעור 55) 'החילוק בין חכמה לשאר המדות, כי שאר המדות לפי שהם בזמן, אין מקבלים ומשפיעים בפעם אחת, משא"כ החכמה שהוא חומר הראשון, שהוא פושט הצורה ולובש, דהיינו שאינה עומדת על מקום אחד ותמיד בלי הפסק נותנת למה שלמטה ממנה, ומקבלת שפע ממה שלמעלה ממנה בלי הפסק כהרף עין בלי זמן, ואין יכולים לעמוד עליה, למשל אותיות המחשבה

ועל כן אותיות בכר הם אותיות שניות ביחידות ובעשירות ובמאות, צירוף בכ"ר, שהוא משנה למלך, בכ"ר הוא הצירוף השני, הצירוף של אות ב', והוא משנה למלך, כי המלך הוא הצירוף הראשון אי"ק, הצירוף של אות א', ואילו צירוף בכ"ר של האות ב' הוא המשנה למלך המחבר המלך והעם, כי לפני ב' הוא א', מלך שאין לו תפיסה, אות אלף רומז ליחידו של עולם, והוא רמז לספירת הכתר, שהוא בבחי' אוכס, שאין בו שום תפיסה והשגה, ובצירוף אי"ק אין שום השגה, כי לפני אחד מה אותה סופר, וכמבואר מבעל התניא שהיינו שאי אפשר לספר את בחי' אחד, כי את נקודת הייחוד אי אפשר להעביר לאחר, ואילו אות בית שייכת לצירוף בכ"ר שבו יש השגה, והוא בחי' משנה למלך שיש בו השגה, והוא המחבר את המלך עם העם. ואחר אותיות בכ"ר הוא גל"ש, שהוא אותיות שג"ל, שהיא בחי' נוקבא, ככתוב 'נצבה שגל לימינך' (תהלים מה ט'), והוא כבר בחי' מקבל, שמקבל מהתאוה, וכדלהלן, אבל בחי' בכר היינו מי שהוא דבוק בחכמה, חכמה אמיתית הוא בדביקות לרבש"ע כל הזמן, חכמה אותיות כח מה, ההרגשה שאין לו שום דבר מעצמו אלא הכל מהרבש"ע, וממילא אינו דבוק בשום תאוה, האדם שדבוק לה' בכל עת אין לו שייכות לתאוות, כאשר האדם אינו רואה את עצמו כיש אין לו שייכות לתאוות, כאשר לאדם אין שום עמיות ויודע שהכל מאת ה' אין לו שייכות לתאוות.

מרכבה לביטול אמתי זה פחות שיין לתאוות. וכמובן שראשית העבודה בזה היא בחצי התחתון של בחי' יוסף, במקום הניסיונות, עד שמעומק תחת זוכים לעומק רום, לבוא למקום נעלה ומרומם לגמרי.

יוסף מעלמא דאתכסאי 'צפנת פענח' ופרעה גלוי

הגם דאיתא (ד"ס 6 ק"ו ב) **שיוסף זכה למדת התקשרות והשכמים הם איברים דשכינתא**, כל שבט יש לו עבודה פרטית, שבט לוי חלק העבודה, שבט יהודה חלק המלכות, שבט דן מאסף לכל החנות, שבט יששכר לימוד התורה, ובימי החנוכה קוראים קרבנות הנשיאים ומבואר במדרש עבודת כל נשיא בפרטיות בקרבנו, ויוסף הוא המקשר בין כל העבודות הפרטיים של השבטים, והמבין יבין שעצם התקשרות הוא חכמה באמת ונמשך מן המוחין, החיבור בין השבטים שעל יד יוסף הוא ע"י נקודת החכמה והביטול שבה, בלעדי זאת השבטים באמת הפוכים במהותם. ועל כן איתא בזוהר (ד"ס 3 ק"ו ב) **ותחת רגליו כמעשה לבנת הספיר** (שמות כד, י) **דלאו אורחא לגלות, לפי שהוא מעלמא דאתכסאי**, היכל לבנת הספיר הוא מעלמא דאתכסאי, ועל כן זכה יוסף לזה לפי שהוא דבוק לחכמה כנוצר, [וצ"ב רחב, ואכ"מ].

ועל כן אמר פרעה ליוסף 'רק חכמא אנדל ממך', 'רק חכמא' דהיינו ההתכנסות, לפי שיוסף היה מעלמא דאתכסאי כנוצר,

נובעים תמיד מקדמות השכל, דהיינו חכמה בלי הפסק, וכל רגע באות אותיות אחרות מקדמות השכל, מה שהוא פושטם ונותנם למחשבה, ולובש אחרות, ונותנם בלי הפסק, ועליה עצמה אינם יכולים לעמוד, עכ"ל.

בבחי' החכמה יש חלק מקבל וחלק משפיע כמבואר בתומר דבורה (פ"ג), ש'אל החכמה שני פנים, הפן העליון, הפונה אל הכתר, ואין אותם הפנים מסתכלים למטה אלא מקבלים מלמעלה, הפן השני התחתון, הפונה למטה להשגיח בספירות שהיא מתפשטת בחכמתה אליהם', ומבאר רבינו שבחי' המשפיע ובחינת המקבל שבספירת החכמה, בחינת החסרון ובחינת המילוי שבה, הוא בבת אחת, גם בעת השפעתה היא מחוברת ודבוקה ובטלה בתכלית, והוא הכח שישנו לכלל ישראל שגם בעת שמקבלים להשפיע זאת הלאה, ובאותו עת גם לא להתנתק מהרבש"ע, והוא ענין עמוק מאד.

ומאחר וכל התאוות באים רק מהרגשת החסרון לבד בלי המילוי, במדרגת החכמה שהחסרון והמילוי בבת אחת לא שיין תאוות. והשייכות בזה בעבודה המעשית, היא, שכלל שאדם יותר זוכר מהרבש"ע מתעלה עוד ועוד עד שזוכה להתעלות למקום עמוק לעבודה ולביטול האמתי, לעזוב את כל נקודת שליטת האדם, ולתת לרבש"ע לעשות את שלו. וביושר דברי אמת מבואר שהכניסה לחסידות היא עבודה זו של ביטול האני והיש של האדם ולבוא לביטול של בחי' החכמה. ככל שהאדם יותר

יג 'ועל פיד ישק כל עמי' - עבודת האדם להיות משפיע ולא מקבל

שהיא שפה פנימית אין ביכולתו להבין, ואילו יוסף הצדיק יכול להבין רק את שפת לשון הקודש הפנימית ואין ביכולתו להבין את הע' לשון החיצוניים, דרך מטמריז גליין ליה, אלא שבאותו הלילה בו קיבל את השליטה על כל העולם קיבל את האות ה' המשייכת לעולם הזה הנברא באות ה', כדי שיהיה ביכולתו להשפיע על הדרים בעולם הזה

ובשפת אמת (וימי מרנ"ד): 'השכטים הם עמודים וגבולים להבדיל בין ישראל לעמים, כמו שכתוב 'יצב גבולות עמים למספר בני ישראל', ויוסף בחי' גבוה מזה, כמ"ש מורי זקני [החידושי הרי"מ] ז"ל כי יש בבני ישראל בחי' מספר ואין מספר, וכאן כתיב 'למספר בני ישראל' יש גבולות, אבל בחי' יוסף היא אין מספר, רמז לדבר בפסוק 'ויצבור יוסף בר וגו' כי חדל לספור' ומסיים הפסוק 'כי אין מספר', פי' לאשר יוסף הוא בחי' אין מספר לכן כן דרכו להעלות כל המספרים להדביקם אל השורש ששם חדל המספר, וזה הוא לעולם מה שכתוב 'ויצבור יוסף' כו', עכ"ל.

וזהו 'וירכב אותו במרכבת המשנה', כי יש במשמעות לשון בבור כנוכר {כי אותיות 'מרכבת' הם אותיות מבכרת}, 'המשנה' כי חכמה הוא משנה [למלך] כנוכר. 'אברך', 'אב' בחכמה 'רך' לשון מלך ריכא בר ריכא (3"3 ד 6), כי הוא מחבר המלך והעם דחיינו בתר הוא מלכות מעולם העליון.

שהוא החלק הבכור של יוסף המחובר למעלה, שהוא מכוסה ונעלם, אבל פרעה לא היה יכול לבוא לזה לפי שהוא רבוק בתאוות, על כן פרעה לשון גילוי, פרעה מלשון פרוץ, שלא היה יכול לבוא לעלמא דאתכסיא, אבל שם יוסף 'צפנת פענח' ותרנום דמטמריז גליין ליה, שהדברים המוחבאים מגולים לו.

ובזה יובן המבואר בגמ' (סוטה לו): שפרעה ידע כל שבעים לשון ואילו את לשון הקודש לא ידע, וגם כשיוסף הצדיק לימדו זאת לא קלט זאת, ואילו יוסף הצדיק ידע רק לשון הקודש ולא הצליח לקלוט ע' לשון, וגם כשבא מלאך גבריאל ולימדו לא קלט ע' לשון, עד שהוסיף לו הקב"ה אות ה' בשמו, 'עדות ביהוסף שמו שפת לא ידעתי אשמע' (מלכים א' 17). ולכאור' למה פרעה שקלט את כל שבעים לשון לא יכל לקלוט עוד שפה אחת - שפת לשון הקודש, ומאידך למה יוסף הצדיק לא הצליח לקלוט שום שפה מע' לשון, אלא לשון הקודש הוא לשון של מהות חכמה, ויוסף הצדיק מבין רק שפה זו, את הצירופי אותיות המחוברים ומחזיקים את כל הבריאה, ואילו פרעה אינו יכול להבין כלל את השפה הפנימית, פרעה הפרוע ומגולה מסתכל רק על העולם כפי שהוא נראה בגשמיות, עולם ממשי ופיזי, והוא הבין את כל הע' לשון שהם שפות הסכמיות וחיצוניות בלבד, ומה נפקא מינה אם דבר זה נקרא כך או כך, בכל השפות הוא נשאר דבר חיצוני, אבל לשון הקודש

ועוד ד' פינות של צד אחד [צד השני נכלל בפינות הנ"ל], וכשם ש' צדדים שבבריאה נובעים מ' ימי המעשה גם י"ב גבולי אלכסון נובעים מעניין הפנימי של י"ב, והוא י"ב צירופי הוי"ה.

ובלי בחי' הי"ב אין אדם מחבר בין כל הדברים, ודייקא הי"ב מצרף את הכל, האדם חי את כל הדברים שמבקשים עליהם בברכות האמצעיות רפאנו וברך עלינו וכו' ואינו מצליח לחברם למקום אחד, לכך נצרך את בחי' הי"ב שהוא השבט של יוסף הצדיק המחבר ומקשר בין כל השבטים, ואזי הוא קולט שהכל אינם דברים נפרדים אלא הכל הוא צירופי הוי"ה, הכל הסתכלויות וזויות שונות של אותו הדבר. ועד"ז בבחי' החדשים, לולא יוסף הצדיק כל חודש הוא ענין אחר בלי שייכות לחודשים האחרים, שבט אב בפני עצמו וחודש תשרי בפני עצמו וכו', אבל ע"י מדת היסוד המקשרת נכללים כל החודשים לענין אחד, ולכן בשנה מעוברת ישנו בחודש הי"ב חודש נוסף שהוא חודש הי"ג, כי ע"י בחי' הי"ב באים ממילא לי"ג, כמבואר במאמר דלהלן, ולכן בחודש הי"ג מכוונים את כל צירופי כל החודשים יחד, שבבחי' י"ג מתגלה איך שהכל יחד, ולכן נגד 'ולמלשינים' תיקנו ברכה י"ג כי הם המנגדים לבחי' זו. ובחי' הי"ג הוא בחי' האחדות 'והיה המשכן אחד', אחד בגי' י"ג, והשראת המשכן הוא דייקא ע"י שמן משחת קודש בחי' חכמה הנמשכת ע"י מדת היסוד מדתו של יוסף הצדיק (כנ"ל במאמר הקודם).

ענין י"ב וי"ג ושייכותם זה לזה

בהקדמה למאמר הבא וחיבורו למאמר הקודם נקדים ענין אחד:

בגמ' (שם מט:) 'הא דתנן אבות מלאכות ארבעים חסר אחת כנגד מי וכו', אמר להו רבי יונתן ברבי אלעזר כך אמר רבי שמעון ברבי יוסי בן לקניא כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה ארבעים חסר אחת. בעי רב יוסף 'ויבא הביתה לעשות מלאכתו' ממנינא הוא או לא, אמר ליה אביי וליתי ספר תורה ולימני, מי לא אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן לא זזו משם עד שהביאו ספר תורה ומנאום, אמר ליה כי קא מספקא לי משום דכתיב 'והמלאכה היתה דים' ממנינא הוא, והא כמאן דאמר לעשות צרכיו נכנס, או דילמא 'ויבא הביתה לעשות מלאכתו' ממנינא הוא, והאי 'והמלאכה היתה דים' הכי קאמר דשלים ליה עבידתא'. וצ"ב למה באמת א"א לומר שיש ל"ח מלאכות בלי ב' תיבות מלאכה הנ"ל או שיהיה מ' מלאכות.

עוד צ"ב מהו ענין מספר י"ב וי"ג השייכים זה לזה, בשנה יש י"ב חדשים ובשנה מעוברת י"ג, יש י"ב שבטים ויוסף נחלק למנשה ואפרים והם י"ג, במשכן היה י"ג דברים ובתוכם היה תחש שנכסה ונעלם, יש י"ב ברכות אמצעיות והוסיפו ברכת 'ולמלשינים' ברכה י"ג, הלא דבר הוא.

מבואר בספר יצירה שישנם י"ב גבולי אלכסון, דבכל צד יש ד' פינות, ובמרובע ישנם י"ב פינות, ו' במזרח ובמערב

סיים עם חלק עבודתו וכבר נמצא בחצי העליון של יוסף אזי כבר שלים עבדתא דמשכן בהמשכת החכמה וחלק הבכורה.

ענין חתימות זקן דיוסף

ועתה נבאר את המאמר הבא:

וַיִּכַּר יוֹסֵף אֶת אֶחָיו וְהֵם לֹא הִכִּירוּהוּ (מג, ט), מלמד שיצא בלא חתימת זקן וכן בחתימת זקן (צ"מ לט ג). פ' כי ההתקשרות הוא [נקרא] יוסף, ויוסף הוא נמנה בין אחיו בין י"ב שבטים, והם י"ב גבולי אלכסון י"ב מולות. אך בלא יוסף הם י"א, והם בלי שלימות, כי יוסף הוא הנקודה המקבלת חיות, מחיה לכל החיות ונותן החיבור. וכאשר יוסף בשלימות, שיש את בחי' הי"ב בשלימות, ממילא יש את בחי' הי"ג, כמבאר בהמשך המאמר שחתימת זקן דיוסף הוא בחי' י"ג תיקוני דיקנא, (וכנ"ל).

וַיִּדְוֶעַ מו"ש בְּנִמְרָא (פס"ר נא, ו) הקדוש ברוך הוא נדמה להם פעם בוקן ופעם נאמר נדמה להם בבחור, ומהו דימויים אלו, והענין כי העשיר אינו מרחם על העני כ"א ע"י שמצייר בעצמו מדרגת עני ויורד לסוף מדרגתו, וכידוע המעשה שאחד הרבנים שהתרים גביר אחד עמד עמו על מפתח הדלת ולא הסכין להיכנס לביתו כדי שירגיש את הקור של העניים, וכשם שהוא מוטבע בעולם כן הוא בשורש, וידוע שהקב"ה הוא למעלה מן הזמן וישראל כשהם טובים הם ג"כ למעלה מן הזמן, ואם ח"ו הם למטה מן הזמן מצייר הקדוש ברוך הוא במחשבה

כאשר יוסף בשלימות, שיש את בחי' הי"ב בשלימות, ממילא יש את בחי' הי"ג, והוא באמת חלק הבכורה שלו, כמבאר במהרש"א (פנהדרין יב) ש'נשיאי ישמעאל היו י"ב כמו שנוצר בסוף פרשת חיי שרה, אבל למעלה עליהם נשיאי ישראל וכו' יש להם יחס אב וכו' שממנו נמשך הבכורה נעשה מהם י"ג נשיאים על ידי הבכורה שיש ליוסף שנחלק לשני שבטים ונשיאים, וזהו סוד עיבור ישראל מחשבים י"ב חדשי הלבנה נגד י"ב שבטים ועוד חדש עיבור נגד שבטו של יוסף שנחלק לב' שבטים וכו', וזהו סוד העיבור כמ"ש שיהיה שנת ישראל י"ג חדשים, ובוה מבאר מה שהיו צריכים להסתיר את עיבור השנה מרומי, ושלחו מרגל לבדוק זאת, ו'הוצרכו לעשות זה בסתר ובסוד שלא ירגישו אדומי וכחו'. יעו"ש. והוא דבר פלאי שעד היום אומות העולם מפחדים ממספר י"ג, באומרם שהוא מספר ללא מזל, וישנם מטוסים שאין בהם שורה 13, וישנם מעליות שאין בהם מספר 13, מפחדם ממספר זה.

ונתבאר לעיל שחצי התחתון של יוסף הוא בחינתו בעבודתו וחצי העליון של יוסף הוא מה שבא על ידי סיום עבודתו, ועפ"ז יובן דברי הגמ' שתולה ב' בחי' המלאכתו זה בזה, כי אם לעשות מלאכתו דיוסף היינו לעשות צרכיו, שהוא עדיין בחצי התחתון שלו, באמצע עבודתו, א"כ לא ניתן לבאר ששלים עבדתא דמשכן, אבל אם לעשות מלאכתו היינו כפשוטו שהיינו שכבר

צמצום, וזהו אלקינו, שה' יורד עד אלינו, אבל חנון הוא מתנת חנם בלא ירידת מדרגה זו, הוא השם היפך הצמצום.

וענין זה מרומז בפתילות נר החנוכה, שמקודם מחברים אותה לשמן עד למטה מטה, ולאחר מכן מדליקים את האש העולה למעלה, שבה גנוז כל האור הרוחני, שמקודם מורידים את יוסף לבור ועי"ז לאחר מכן הפתילה בוערת וירוצוהו מן הבור.

ובשם שיוסף אחר י"ב שנים מיד ויריצוהו מן הבור, וברגע כמימריה היה ההתגלות של 'אני יוסף', כן תהיה לנו, אנו הנמצאים בבור העמוק מני עמוק של הגלות בשנת תשפ"ד, שתאיר לנו ההארה הרוחנית של באש עתה עתיד לבנותה, שבבת אחת תדלק הפתילה, במהרה בימינו.

הבנים שהם למטה מן הזמן, ואיך זה יתכן, ואם בן איך הקדוש ברוך הוא שהוא למעלה מן הזמן מרחם עלינו שהוא למטה מן הזמן, אך לפי משל הנוכח יובן, כי הקדוש ברוך הוא [מצייר] במחשבתו הבנים אשר הם למטה מן הזמן ויורד לסוף מדרגתם, ולזה נדמה להם בזמן, וזה סוד י"ג תיקוני דיקנא, שמשפיע מכילין דרחמי מבחי' זו, וזהו סרים אין לו זקן (יצמות פ ט), כי אין לו את הכח להשפיע וממילא אין לו את היכולת לרחם. וזהו שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן, כי סרים אין לו זקן, כאשר מדת היסוד עדיים בחלק העבודה הוא בלא חתימת זקן, וכאשר הוא בחתימת זקן, והוא שורש י"ג הנ"ל, שהי"ב בשלימות באים לבחי' י"ג ויש התגלות י"ג תיקוני דיקנא, וזהו 'חנון ה' וצדיק ואלקינו מרחם' (פסלס קטו, ה), כי מרחם הוא אם יורד לסוף מדרגתם והוא בחי'

בשורה טובה תדשן עצם

לשאלת רבים ניתן למצוא כל השיעורים בספה"ק תורת המגיד בשלוחה
ייעודית בקו דברי אמת ואמונה - שלוחה 3

בשלוחה זו ניתן לשמוע גם את סדרות השיעורים בספרי פרי הארץ,
תומר דבורה, שער היחוד והאמונה, ודרך ה', שיעורי שפת אמת
השבועיים על פרה"ש בלה"ק וביידיש, דרשות בנושאים שונים ועל
מועדי השנה, וכן הדרשות הנאמרים מידי שבוע ביש"ק 'פני מנחם'
לעמלי תורה.

ארץ ישראל - 5265* (או 02-5011430).

ארה"ב - 518-329-9186

אירופה - 44-3303-9004-84

שמיעו ותחי נפשכם

